

1. Bu çözüm kitapçığında 75 sorunun çözümü vardır.

1. Duyarsızlaşma,organizmanın duygusal kökenli uyarılara bir süre sonra tepki vermemesini açıklar. Velinin kızdığı öğrencisine bir süre sonra korku tepkisi vermemeye başlaması duyarsızlaşmaya örnektir.

CEVAP C

2. Bir sinir hücresi incelendiğine 3 temel kısım bulunur. Bunlar; 1- Hücre gövdesi 2- Dendritler 3- Akson dur.

1. Hücre gövdesi: Hücrenin çekirdeği ve organellerinin bulunduğu kısımdır. Hücre gövdesinden iki çeşit uzantı çıkar. Bunlar dendrit ve aksondur.

2. Dendritler: Sinir hücresinin gövdesinden çıkan kısa, dallanmış ve çok sayıda uzantılara denir. Dendritler diğer sinir hücrelerinden gelen uyarıları olarak elektriksel yolla hücrenin gövdesine iletir.

3. Akson: Sinir hücresinin gövdesinden çıkan en uzun uzantıya denir. Akson genellikle uzun ve düzdür. Bir aksonun yapısı incelendiğinde bazı aksonların etrafını saran schwvan hücresi (şivan) vardır. Schwan hücreleri aksonun etrafını örten miyelin kılıfı oluşturur.Bazı sinir hücrelerinin etrafında miyelin bulunur. Bu şekildeki aksonlara miyelinli akson olmaları da miyelinsiz akson denir. Miyelin kılıf aksonu izole ederek uyarı iletimini hızlandırarak enerji tasarrufu sağlar. Miyelinli aksonlarda iletim hızı 120 m/sn iken miyelinsiz de 12 m/sn dir. Miyelinsiz sinirler; somatik sinirler,merkezi sinir sisteminin bazı hücreleri ve otonom sistemin nöronlarını oluşturur. Miyelin kılıf Schwan hücreleri arasın-da kesintiye uğrayarak boğumlar oluşturur bu boğumlara Ranvier boğumları denir.

Ranvier boğumlarında miyelin kılıf yoktur. Ranvier boğumu ve miyelin kılıfı akson üzerinde yer alır.

CEVAP C

3. Atıf kuramı; insanların, davranışların nedenleri hakkında nasıl karar verdikleri sorusuna yanıt arayan kuramdır. Atıf kuramı ayrıca "yükleme teorisi" olarak da bilinmektedir. Sosyal psikolojide atıf kuramının temel meselesi insanların kendi ve başkalarının davranışlarını hangi nedenlere atfettiklerini anlamak ve açıklamaktır.

İçsel yükleme: Bireyin davranışlarının nedenleri zeka, kişilik, çalışkanlık gibi kişisel özelliklerle açıklanır. Dışsal yükleme: Olaylara ve kişinin kendinde olmayan faktörlere yaptığı atıftır.

Bundan dolayı B,C,D,E dışsal,A seçeneği içsel atıftır.

CEVAP A

4. **Yükleme Sürecindeki Yanlılıklar:**

- a. Temel Yüklem Hatası: Bir kişinin davranışının nedenlerini kişinin eğilimlerine ya da kişilik özelliklerine odaklanarak durumun kişinin davranışını ne şekilde etkilediğini görmezden gelmektir.
- b. Aktör-Gözlemci Etkisi: Bir olayda kendi davranışımızı durumsal faktörlere bağlarken başkasının kişilik özelliklerine ya da eğilimlerine yüklem hatası.
- c. Kendine Hizmet Eden Yanlılık: Başarılarımızı kişilik özelliklerimize başarısızlıklarımızı durumlara yükleyerek açıklama eğilimi. İki türü var. Kendini kayıran yanlılık ve kendini koruyan yanlılık.
- d. Thomas Pettigrew (1979) temel yüklem hatasını bir basamak yukarı taşıyarak iç grup üyeleri (1) dış grup üyelerinin olumsuz davranışlarını (iç grup davranışlarını yapacaklarından daha çok) mizaç ile ilgili nedenlere (2) dış grubun olumlu davranışlarını (a) kazara oluşmuş ya da istisnai bir duruma (b) şans ya da özel bir avantaja (c) yüksek güdü ve çabaya ve (d) durumsal etmenlerden bir ya da birkaçına bağladıklarında "nihai yüklem hatası" oluşur.

Sınıf rehber öğretmeni Sadık Bey,uyguladığı yazılı sınavda öğrenciler yüksek not aldığında profesyonel olduğunu dile getirmesi,öğrenciler düşük not aldığında ise öğrencilerin yeterli çalışmamış olmasına bağlaması kendine hizmet eden yanlılıktır.

CEVAP D

5. İşlem Öncesi Dönem (2-7 yaş):Bu dönemin özelliklerinden biride animizmdir. Yani cansız varlıkları canlı zannetmesidir. Çocuk henüz bu ayrımı yapabilecek bilişsel olgunluğa erişmemiştir. Örneğin oyuncak ayısını çok seven çocuğa annesi uyku saatinde “Bak ayının çok uykusu gelmiş, o uyuyacakmış.” 23 demesinden çocuk etkilenebilir. Çocuk odada düşüp başını yere çarptığı zaman “Yer beni dövdü.” Diyebilir. Kurabiyeleri yanan aşçı için “Kurabiyeler aşçıya kızmıştır.” Diyebilir. Ancak yetişkin bu karmaşayı besleyici/des-tekleyci nitelikte davranmamalıdır.

CEVAP E

6. Tek Sözcük (Morgem12-18 ay) Konuşma dönemi: Ses, sözcük, tek sözcük, iki sözcüklü ifadeler, üç ve daha fazla sözcüklü ifadeler ve gramer kurallarına uygun konuşma dönemlerini kapsar. İlk sözcüklerin söylendiği 12. ay konuşmanın başlangıcı olarak kabul edilir. Bebek, karmaşık duyguları dahi, tek sözcüğe sığdırmaya çalışır. © Baş baş/ dışarı çıkmak istediğini ifade eder. Alıcı dil, ifade edici dile göre daha çok gelişmiştir. Bunun nedeni, kavram gelişiminin, yan, bilişsel gelişimin, dil gelişiminden önde gitmesidir. Bu dönem, “tekrarlama” ya da “çeşitlenmiş mırıldanma” dönemi olarak da ifade edilir. İnsan seslerini bilinçli bir şekilde taklit eder. Çocuğun sık sık mırıldanarak yetişkin konuşmasına benzeyen dizeler oluşturduğu görülür. Bu sesler anlamdan yoksun, akıcılık özelliği olan, düz cümle ya da soruya benzeyen acele mırıltı şeklindedir. Bu anlaşılmaz konuşmalara jargon denilmektedir. Mırıldanmalar, çocuk için sözcük yerini tutar. Basit soruları bakarak ya da göstererek yanıtlanır. “Cee” oyununu başlatır. Dil bilimcilerin, ilk sözcüğün söylendiği bir yaş civarını genellikle “dil başlama noktası” olarak kabul ettiği görülür. Bu dönemde çocuk, birkaç jesti ve sözcüğü anlar.

CEVAP E

7. Öğrenilmiş davranış,sonradan kazanılmış olan davranış türüdür. Bir bebeğin annesinin kokusunu hissedince rahatlaması bu durumla daha önceden arasında bir bağ olduğunu göstermektedir.

CEVAP D

8. Önceden bütün mutfak işlerini sol elini kullanarak yapan Elif Hanım,daha sonra sağ eliyle işleri yapmak istemiş zorlanmıştır.Bu durum olumsuz transfer kavramıyla ilişkilidir. Önceki öğrenme bireyde alışkanlık durumuna gelmiş ve yeni durumu zorlaştırmış ve olumsuz etkilemiştir.

CEVAP D

9. Charles Spearman, zekayı iki boyutlu olarak ele almış ve g faktörü boyutunda; anlama ve problem çözme yeteneklerini, s faktörü boyutunda special (özel) yetenekleri; müzik, sanat gibi incelemiştir. Ona göre bir alanda yetenekli olan bireyler diğer alanlarda da yeteneklidir.

CEVAP C

10. Yetkecilik (Otoriteryanizm): Fromm (1941) yetkeciliği kişinin, izolasyon ve yalnızlık duygusu ile baş etmenin bir yolu olarak, yoksun olduğu gücü elde etmek için bireysel bağımsızlığından vazgeçerek kendisi dışındaki bir kişi ya da bir şeyle kaynaşması olarak tanımlamıştır. Diğer bir odağa geliştirilen bu sembiyotik duygusal bağlılık, boyun eğme (mazoşizm) ya da egemenlik çabası (sadizm) biçiminde, iki farklı şekilde gerçekleşebilir.

Yıkıcılık (Kötü huylu saldırganlık): Dayanılmaz güçsüzlük ve yalnızlık duygularını azaltmanın bir diğer yolu ise yıkıcılıktır. Sadist ya da mazoşist eğilimlerden farklı olarak yıkıcılık bir başkasıyla sembiyotik bağlılığı içermemekte, aksine insanlardan uzaklaşmayı ve nesnenin yok edilmesini amaçlamaktadır.

Otomaton Konformite: En yaygın kaçma mekanizması kişinin bir bukalemun gibi sosyal yönden kabul edilebilir rollere bürünmesidir. Kendi bireyselliğinden vazgeçerek, diğerleri gibi ve diğer insanların kendisinden olmasını istedikleri gibi bir kişi olarak birey, yalnızlık ve yalıtılmışlıktan kurtulmaya çalışır. Kendi bireyselliğinden vazgeçen ve çevresindeki diğer insanlar gibi olan kişi kendisini yalnız hissetmeyecektir ve kaygı duymayacaktır. Bu şekilde kişi yalnız olmayabilir ancak Fromm'a (1941) göre bunun bedelini kendi özünü yitirerek ödemektedir.

Bundan dolayı I, II, III. öncüller doğrudur.

CEVAP E

11. Seçici soyutlama (zihinsel süzgeç/filtre): Bir olayın köşede kalmış olumsuz bir ayrıntısına dayanarak sonuçlar çıkarmaktır. Bu süreçte diğer bilgiler (özellikle daha önemli olan öğeler) göz ardı edilir ve toplam içeriğin önemi yitirilir. Resmin tamamını görmek yerine olumsuz bir detaya aşırı dikkat edilir. Örneğin; bir öğrencinin "deneme sınavında tarihten çok yanlışım var, sınavım berbat geçti" demesi.

Aşırı genelleme: Bireyin bir veya birkaç olaya bağlı olarak tüm durumları kapsayan negatif genel sonuçlar veya kurallar çıkarması ve bu sonuçları veya kuralları izlemesidir. Örneğin; "bir erkek terapist, bir kadınla terapi yapmakta zorlandığında kadınlara etkili terapi yapmada güçlük yaşıyorum sonucunu çıkarması"

Büyütme ve küçültme: Bir duruma hak ettiğinden daha fazla veya daha az değer vermektir. Genellikle olumlu olayların önemi azaltılırken, olumsuz olayların önemi olduklarından daha fazla artırılır. Örneğin; bir terapide en küçük hataların bile danışan için bir kriz yaratacağını düşünme (olumsuz olayı büyütme), son denemede iyi puan almam başarılı olduğum anlamına gelmez (olumlu olayı küçültme).

Etiketleme: Bireyin kendisine ve diğer insanlara yönelik genel etiketler yapıştırması ve bütün durumu bu nitelendirmeye göre değerlendirmesidir. Örneğin; "Sınav notum çok kötü, ben başarısız, geri zekâlı biriyim." "Kaybeden biriyim. O işe yaramaz biri."

Felaketleştirme (Falcılık yapmak): Küçük bir kanıttan yola çıkarak, olması muhtemel daha olası diğer sonuçları hesaba katmaksızın geleceği olumsuz olarak görmektir. "Pireyi deve yapmaktır." Felaketleştirme de gelecek bir felaket olarak görülür. Örneğin; Birkaç denemesinde düşük puan alan bir öğrencinin "sınav zor, başarısız olacağım, kesinlikle bu yıl atanamayacağım" demesi.

Soruda Ahmet, olumsuz bir yaşantıdan hareketle aşırı bir genelleme yapmıştır. Bu tip bireylerde olumsuz birkaç yaşantı gelecekteki davranışlarını etkileyebilecek bir kural şeklinde genellenir.

CEVAP C

12. Akılcı Duygusal Davranışçı terapiye göre, akılcı olmayan düşünceler, zararlı duygulara ve işlevsel olmayan davranışlara neden olur.

Akılcı Olmayan İnançlar: Psikopatoloji ve rahatsız edici duygusal durumlar, akılcı olmayan inançların sonucudur. Akılcı olmayan inançlar, bireyin temel önemli amaçlarına ulaşmasını sabote eden ve engelleyen bilişler, düşünceler ve algılardır. Akılcı olmayan inançlar; -meli/malı, gereklilik, zorunluluk, emir ve beklenti terminolojisini kullanır.

Yapılan araştırmada bazı ilköğretim öğrencileri ödevimi herkesten iyi yapmalıyım gibi mantık dışı inançlara sahip olduğu için psikolojik danışman akılcı duygusal yaklaşımı kullanması gerekmektedir.

CEVAP A

13. Rogers'a göre kendini gerçekleştiren bireyin özellikleri;

1. Yaşantılara Açık Olma: Bireyin iç ve dış gerçekliği çarpıtmadan algılamasıdır. Çevreden ve organizmadan gelen uyarıcılar doğru algılanmalı, kendini tanıtmaya ve anlamaya yatkın olma korku, çaresizlik vb. duyguları tanımazdır.

2. Varoluşsal Biçimde Yaşama: Geçmişte olup biteni ya da gelecekte olacakları çok düşünmek yerine anı yaşamayı istemedir. (Carpe Diem)

3. Organizmaya Güven: Bireylerin isteklerinin farkında olmasıdır; bireyin organizmadan gelen uyarıcılara açık olmasıdır.

4. Tam Fonksiyonda Bulunma: Psikolojik olarak özgür olan birey tam kapasiteyle davranışta bulunur, tam düşünür, algılar, yaşar, tüm duyu organlarını bir arada kullanır kısaca tam verimlidir.

C seçeneğindeki "Karnımın acıktığını hissedersen doyabileceğim kadar yemek yerim" ifadesinde kişinin kendine inandığı, organizmasından gelen sese güvendiğinden organizmaya daha fazla güven ilkesiyle açıklanabilir.

CEVAP C

14. (I)*Psikanalitik: S.Freud
(II)*Bilişsel yaklaşım: A.Beck
(III)*Gestalt yaklaşımı: F.Perls
(IV)*Gerçeklik yaklaşımı: W.Glasser
(V)*Varoluşçu yaklaşım: V.Frankl-R.May,I.Yalom
(II) ve(IV) yer değiştirilirse yanlışlık düzeltilmiş olur.

CEVAP D

15. Gestalt terapiye göre, bütün parça ilişkisi, bitirilmemiş işler, farkındalık, şimdi ve burada, geçmiş ya da geleceği şimdi ve burada oynayarak(canlandırarak) hissetme, varoluşçu felsefe+ fenomenolojik+ alan kuramı, sözle ifade edilmeyen vücut mesajlarına dikkat, duygular açığa vurulmalı anahtar kelimeleridir.

Soruda bahsedilen uygulamada psikolojik danışman danışanın bitirilmemiş işlerini tamamlamasına, babasına söyleyemediklerini söylemesine yardımcı olmuştur. Gestalt terapi kullanılmıştır.

CEVAP B

16. Soruda belirtilen Hale Hanım'ın yaşadığı korkuları azaltmada davranışçı yöntem kullanılması daha uygundur.

Terapinin temel amacı: Davranışçı terapinin temel amacı, uyumsuz ve işlevsel olmayan davranışların azaltılması veya yok edilmesi ve yerine de işlevsel olan davranışların öğretilmesidir .

Teknikler ;

- Gevşeme Egzersizi: 4-8 saat süren eğitimidir. İçerisinde kasların ve zihnin gevşemesini sağlayan egzersizler bulunur.
- Sistemik Duyarsızlaştırma: Belli bir uyararla sürekli ve sistemli karşılaşma sonucu tepkinin azalmasını ifade eder. Sistemik duyarsızlaştırma uygulandığında bir durumun ortadan kalkması söz konusudur.
- Maruz Bırakma (Karşı Karşıya Getirme): Organizmanın korku duyduğu bir uyarıcıyla bir süre aynı ortamda kalması sağlanır. Böylece korku tepkisi ortadan kaldırılmaya çalışılır. Süreç aşamalar halinde ilerler.
- Taşıma: Organizmanın korku duyduğu uyarıcı bir anda verilir.

Soruda belirtilen,psikolojik danışmanın masanın üstünde örümcek göstermesi taşıma tekniğidir.

CEVAP E

17. Stratejik Aile Terapisi: Amaç; getirilen sorunu ortadan kaldırmak, işlev bozukluğu olan örüntüleri değiştirmektir. Danışman etkin yönetmen ve sorun çözücü rolü ile ve gerekli yönlendirmeleri yaparak aile sorunlarını çözer.

Yapısal Aile Terapisi: Amaç; ailenin işlevini yeniden yapılandırmak, işlev bozukluğu olan çeşitli davranışları değiştirmektir. Danışman cana yakın amca ve sanat yönetmeni rolüne bürünerek aileye lider rolünde katılır, yapıyı değiştirir ve sınırlar koyar.

Satir'in yaklaşımı: Virginia Satir ve Carl Whitaker bu yaklaşımın en önemli temsilcisidir. Bu yaklaşımda ağırlıklı olarak Gestalt Teknikleri, psikodrama ve Danışan merkezli psikolojik danışma yaklaşımlarının izleri görülür. Yaklaşımda yüz yüze olmak, gelişim, eyleme geçme en önemli tekniklerdir. Yaşantısal aile terapisi, duygular üzerinde etkiye çalışır. Bireysel ve ailesel işlevsellik için, duyguların açığa çıkarılması ve farkındalık üzerinde durur.

Bowenian Terapi: Bu tedavi türü diğer aile üyelerini terapiye dahil edemeyen ya da etmek istemeyen bireyler için daha uygun olan bir yaklaşımdır. Bu terapi türü iki temel kavrama dayanır: üçleme (ilişkide üçüncü bir parça olarak konuşmanın getirdiği stres ve gerilim duygusu) ve ayrışma (aile içerisinde daha az duygusal-ani tepkilerde bulunmayı öğrenmek);

Psikolojik danışmanın anne-baba ve çocuk iletişimiyle ilgili sorular sorması Satirin yaklaşımı ile ilgilidir. Üçgen kavramı tüm aile sistemi kuramlarında önemli bir konudur. Temel üçgen, anne-baba ve çocuk iletişimini açıklar. Çocuklar dünya ile nasıl baş edeceklerini, ilişkilerinin doğasını (başkalarına güvenilip güvenilmeyeceği) ve iletişimini nasıl anlayacaklarını temel üçgen-den öğrenirler.

CEVAP D

18. Özetleme kullanılırken danışanın konuştukları, tüm görüşme veya görüşmenin bir kısmı özetlenir. Bu beceri oturumların sonunda veya oturumun başında bir önceki oturumu hatırlatmak için ya da bir konudan diğerine geçerken kullanılır. Özetleme iki şekilde yapılır; ya psikolojik danışman kendisi yapar ya da danışana yaptırır.

Psikolojik danışma oturumlarının başında ve sonunda özetleme neden gereklidir:

- Danışanın davranışsal amacına yönelik çalışıp çalışmadığını anlamak için
- Psikolojik danışmanın ilgiyle dinleyip daha önceki oturumlara ilişkin danışanın söylediklerini aklında tutabildiğini, bir başka deyişle danışanla ilgilendiğini göstermek için
- Danışanın kendine ilişkin birçok gerçeğin ve duygunun farkında olabilmesi için
- Eğer özetleme danışana yaptırılırsa, danışanın sorumluluk almayı öğrenmesi için
- Sonlandırma oturumuna hazır olunması için
- Oturumlarda nasıl bir gelişme görüldüğü ve nerede tıkanıldığını anlamak için özetleme yapılır.

Danışmanın, grup üyelerinden birinin sözleri ve davranışları arasındaki tutarsızlığa dikkat çekmek için yüzleştirme becerisi kullanılır. B seçeneği özetleme değildir.

CEVAP B

19. Saydamlık, duygu ve düşünceleri dürüst bir şekilde paylaşmadır. Bu paylaşımı yaparken incitici bir dil kullanılmamalı, içten-dürüst-doğal olmalıdır. Ben dili saydam bir tepkidir. D seçeneğinde " ders çalışmaman beni üzüyor" ifadesinde ben dili dolayısıyla saydam bir dil kullanılmıştır.

CEVAP B

20. Zihinde kurulan empati ile iletilen empati farklıdır. Çocuklar karşısındaki anlasalar da iletemezler. Serdar'ın arkadaşı üzülme, kendini onun yerine koyup neler yaşamakta olduğunu anlamaya çalışmaktadır. Fakat sıra duygularını ifade etmeye geldiğinde hiçbir şey yokmuş gibi davranmaktadır. Serdar, doğru empati kuramamaktadır.

CEVAP C

21. 1988 yılında ortaya koyduğu Aşamalı Empati Sınıflamasına göre (Dökmen, 1988b) üç temel empati basamağı vardır. Bu basamaklar, Onlar Basamağı, Ben basamağı ve Sen Basamağı'dır. Bu basamakların her birisi de kendi içerisinde "düşünce" ve "duygu" olmak üzere iki alt basamaktan oluşmaktadır.

Ben Basamağı: Bu basamakta empatik tepki veren kişi, ben-merkezcidir; kendisine sorununu anlatan kişinin duygu ve düşüncelerine eğilmek yerine, sorun sahibini eleştirir, ona akıl verir; bazen de kişiyi kendi sorunuyla baş başa bırakıp kendinden söz etmeye başlar. Parçada verilene göre Tansel arkadaşı Ayşe'ye "Üzuldüm, aynı problem bende de var" demekte ve böylece arkadaşını sorunuyla yüzüstü bırakmaktadır. Ben Basamağı'nda empatik tepki veren kişi, karşısındaki insanı bir ölçüde rahatlatılabilir. Ben Basamağı'nda empatik tepki veren kişiler, bilişsel ve duygusal açıdan karşısındaki kişinin rolünü almadıkları için, yeterli düzeyde empati kurmuş sayılmazlar.

CEVAP A

22. Kapı aralayıcılar, açık uçlu soru sorma becerisidir. Sorular açık uçlu ve kapalı uçlu sorular olmak üzere ikiye ayrılır. Bunlardan açık uçlu sorular; belirli bir konuda detaylı bilgi almak için sorulan sorulardır. Ne, niçin, neden, nasıl, nerede, hangi vb. sözcükleri içeren sorular bu türdür. Görüşmelerde genellikle bu tür sorular sorulur. Bunlara, "sistemleştirilmemiş" ya da "özgür yanıt" sorular da denilmektedir. Burada bir soru sorulmakta ve yanıtlayıcıya özgürce ve kendi seçtiği sözcük ve kavramlarla dilediği gibi yanıtlayabilmesi olanağı tanınmaktadır. "Bilgi" ve "sondaj" soruları genellikle açık uçlu sorular şeklinde biçimlendirilmektedir. Açık uçlu sorular, herhangi bir cevap alternatifi içermeyen, nispeten kısa sorulardır. Cevaplayıcı, genel kapsamdaki bu sorulara serbestçe cevap verir; yük daha ziyade cevaplayıcıdır.

A,B,C,E Seçeneklerde verilen sorular açık uçlu sorulara örnektir. D seçeneğinde verilen "Televizyon izleme, ders çalışmanızı olumsuz etkiliyor mu?" kapalı uçlu sorudur. Cevabı ( ) Evet, etkiliyor. ( ) Hayır, etkilemiyor şeklindedir.

CEVAP D

23. Kendini Açma: Psikoterapi süreci içinde danışmanın bu süreçte ortaya çıkan kendi duygu, düşünce, yaşantısı, deneyimleri gibi konuları danışanıya paylaşmasına kendini açma denir. Bu terapötik koşul danışman tarafından kullanıldığında kendisinin çok üstün olmadığını ve onun da olumlu veya olumsuz deneyimler yaşadığını danışanına ifade etmiş olur. Burada dikkat edilmesi gereken noktalardan bir tanesi, kendini açma koşulunun sadece danışan için olması gerektiğidir. Yani önemli olan danışmanın duyguları, fikirleri, deneyimleri ve tutumları hakkında danışanına bilgi vermesidir. Bir diğer nokta ise, danışman bu terapötik koşulu uygularken içten ve saydam olmalıdır. Çünkü hiç yaşanmamış durumları sadece danışanın o an kendisini daha iyi hissetmesi için anlatılması istenen koşulu sağlamayacağı gibi bu durum terapi sürecine de katkı sağlamaz. Hatta bir süre sonra danışan tarafından bu hissedilebilir. Danışan tarafından merak edilen konularda ise danışman bunun terapiye fayda sağladığını düşünürse kendi hayatıyla ilgili sorulara içtenlikle cevap verebilir.

Psikolojik danışmanın Ferhat'a "Benim babamda askerdi. İlk öğretim yıllarında babamın mesleğinden dolayı şehir şehir gezmek zorunda kaldığımız için arkadaş ilişkileriyle ilgili problemler yaşadım." demesi kendini açmaya örnektir.

CEVAP A

24. İçeriğin Yansıtılması: Danışanın söylediklerinin içerik bakımından açıklığa kavuşturulmasıdır. İçeriğin yansıtılması, danışanın düşüncelerinin psikolojik danışmanca doğru anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etmeye, fikirlerin daha belirgin bir şekilde ifade edilerek kristalleşmesine, psikolojik danışmanın danışanın düşüncelerini anlamaya çalıştığını iletmeye yarar.

Soruda psikolojik danışmanın istediği kadar sınava hazırlanamayan Seda'ya "Sınava girmek için kendini hazır hissetmiyorsun" demesi içerik yansıtma örnektir.

CEVAP C

25. Otizm: Dil, algı, motor gelişimindeki eksiklikler, bozuk gerçeklik testi, sosyal durumlarda işlev yetersizliği görülür. 3 yaşından önce başlar ve %70'inde zeka geriliği de bulunur.

Nedenleri:- Kalıtsal + Beynin genişlemesi + beynin az gelişmiş olması

Tanı Ölçütleri: -Sosyal etkileşimde niteliksel bozulma (göz teması, yüz ifadeleri, beden duruşu, jestler)-Gelişim düzeyine uygun akran ilişkileri kuramama-Başka insanlarla zevk, ilgi ve başarıları paylaşma ve kendiliğinden arayışın olmaması

-İletişimde bozulmalar; konuşma dilinin gelişiminde gecikme-Başkalarıyla konuşma başlatma ya da sürdürme yeteneğinde belirgin bozulma-Dilin stereotip ya da yineleyen biçimde kullanılması ya da kendine özgü dil- Yoğunluk ya da odaklanma bakımından anormal bir ya da birden fazla stereotip ve kısıtlı ilgi örüntüleri ile kuşatılmış meşguliyet- Belirli işlevsiz rutin ya da ritüellere görünüşte esnek olmayan bir bağlılık-Nesne parçalarıyla sürekli meşguliyet- Sosyal etkileşimde ve dil, sembolik ya da hayali oyunda anormallikler görülür.

Belirgin Özellikler:

- İnsanları ayırt edemez ve tanıyamazlar. Cansız ve mekanik nesnelere aşırı ilgilidirler. İçeride kapanıktırlar. %50'si konuşmayı öğrenemez, öğrenenlerinki ise genellikle ekolali şeklindedir. Kendilerinden bahsederken "sen" ya da "o" şeklinde konuşurlar buna "Zamir Dönüşümü" denir. Dönen nesnelere aşırı ilgi görülür. Gözlerinin önünde parmaklarını oynatma gibi kalıplaşmış davranışları vardır. Asperger Sendromu ile benzerdir ancak Asperde dil gelişimde gecikme yoktur.

Tedavi: Özel eğitim + İlaç + Davranışçı Terapiler

Otizmin belirtileri göz önüne alındığında I,II,IV nolu öncüller doğrudur. III numaralı öncül yanlıştır. III nolu öncülde, insanlara ve hayvanlara fiziksel olarak acımasız davranma ,davranım bozukluğunun tanı ölçütleri arasındadır.

CEVAP B

26. **Pika:** En az 1 ay süre ile sürekli olarak, besin olmayan maddeleri yeme ile karakterize ruhsal bir rahatsızlıktır. Nedeni: Besin eksikliği (çinko vb.),kansızlık ve yetersiz beslenmedir. Tedavisi: Eğitim ve davranış değişikliğidir.

Bulimiya nervroza: Öküz gibi acıkmak manasına gelir. Çok miktarda yiyeceğin hızlıca tüketimi sonrasında kilo almamak için kusmaya çalışmak ve kusmak şeklindedir. Aşırı spor yapma da görülür.

Tıkanırcasına yeme bozukluğu: Kilo kaybı yoktur. Normalden çok hızlı, rahatsız olana kadar ve aç olmadığı halde yemek yeme görülür. Bu şekilde yedikten sonra suçluluk hissetme ve kendinden iğrenme görülür.

Anoreksiya nervroza: Tedirginliğin ortaya çıkardığı iştahsızlık şeklindedir. Tedirginliğin nedeni ise çarpık beden algılamasıdır. Asıl sorun kilo alma korkusudur. Yiyeceklere olan ilgi kaybolmaz ama kişi kilo almamak için yemez.

Ruminasyon bozukluğu: Geri Çıkarma (Geviş Getirme-Ruminasyon) Bozukluğu: En az 1 ay süre ile, kişinin, sık sık yediği yiyecekleri geri çıkarması ile karakterize ruhsal bir rahatsızlıktır. Kişi çıkardığı yiyecekleri tekrar çiğneyebilir, yeniden yutabilir veya dışarı tükürebilir. Sebebi tamamen psikolojik,nedeni anne baba ile ilişkisinin bozulmasıdır.Tedavisi.1Anneye danışmanlık.2.Davranışçı:Ruminasyon sırasında ağzına limon damlatılması

Soruda Beyza'nın fazla yediği için suçluluk hissettiği ve bu yüzden başkaları yokken yalnız yemeği tercih etmesi tıkanırcasına yeme bozukluğu belirtileri arasındadır.

CEVAP D

27. Davranım Bozukluğu: Başkalarının temel haklarının, yaşa uygun toplumsal kuralların sürekli ve tekrarlı biçimde saldırıya uğratılması ve saldırganlık, mala zarar verme, yalancılık ve hırsızlığın görüldüğü bozukluktur. Antisosyal kişilik bozukluğuna benzer ancak onun çocukluk dönemindeki şekli gibi düşünülebilir.

Nedenleri:

- Kalıtsal olarak biyolojik yatkınlığın çevre ile etkileşimi sonucu ortaya çıkar.

Tanı Ölçütleri:

- İnsanlara ve hayvanlara karşı gösterilen saldırganlık;
- Başkalarına kabadayılık, gözdağı verme
- Kavga başlatma, başkalarını ciddi biçimde yaralayacak silah(bıçak,taş vs.) kullanma
- İnsanlara ve hayvanlara fiziksel olarak acımasız davranma
- Başkalarının gözünün önünde çalma
- Birini cinsel etkinlikte bulunmak için zorlama
- Eşyalara zarar verme;
- Ciddi hasar vermek amacıyla isteyerek yangın çıkarma
- İsteyerek başkalarının malına mülküne zarar verme
- Dolandırıcılık ya da hırsızlık;
- Başkasının evine, binasına ya da arabasına zorla girme
- Çıkar için ya da yükümlülükten kaçmak için çoğu zaman yalan söyleme
- Hiç kimse görmeden değerli şeyler çalma
- **Kuralları ciddi biçimde bozma;**
- 13 yaşından önce başlayarak ailenin yasaklarına karşı geceyi çoğu kez dışarda geçirme
- En az iki kez evden kaçma (uzun süreli ise 1 kezde olabilir)
- 13 yaşından önce başlayarak çoğu kez okuldan kaçma

Tedavi: Çok zordur. Çocuk ve sorunlu davranışın üzerinde etkisi olan çevrenin hedef alındığı multisistemik terapi ve Bilişsel Davranışçı Terapilerin tedavide işe yaradığı görülmektedir.

Emir'in ailesine, öğretmenlerine ve arkadaşlarına karşı sürekli kaba davranması, arkadaşlarıyla sık sık kavga etmesi davranım bozukluğudur.

CEVAP E

28. DSM V 'e göre uyku bozuklukları;1.Uykusuzluk bozukluğu 2. Aşırı uykululuk bozukluğu 3. Narkolepsi 4. Solunumla ilişkili uyku bozukluğu 5. Sirkadiyen ritim uyku-uyanıklık bozuklukları 6. NREM uykusu uyanma bozuklukları, 7. Kabus bozukluğu, 8. REM uykusu davranış bozukluğu, 9. Huzursuz bacaklar sendromu 10. Madde/ilacın yol açtığı uyku bozukluğudur.

Narkolepsi: Genetik kökenli bu uyku bozukluğunda en az 3 ay boyunca her gün görülen, karşı konulamayan dinlendirici uyku atakları ve beraberinde getirdiği kısa süreli kas tonu kontrolünün kaybedilmesi gözlemlenir. Narkolepsinin en göze çarpan özelliği, bir önceki gecede alınan uyku miktarı ne olursa olsun, ansızın bastırabilecek aşırı uykulu olma halidir.

İnsomnia (uykusuzluk),uyku için yeterli fırsat ve imkan olmasına rağmen, süregelen bir şekilde uykuya başlamada, sürdürmede, konsolide ve kaliteli uyumada güçlük ve sonuçta gün içi işlevselliğinde bozulmalarla karakterizedir.

Huzursuz bacak sendromu: Özellikle istirahat döneminde ortaya çıkan bacaklarda uyuşma, yanma, iğnelenme, karıncalanma, ağrı ve şiddetli hareket ettirme isteği gibi yakınmalarla kendini gösteren bir nörolojik hastalıktır. Bu rahatsızlık, kalkıp dolaşma ya da en azından bacakları hareket ettirme isteği uyandırır. Bu yapırsa rahatsızlık geçici olarak kaybolur. Genellikle her iki bacağı da etkileyen HBS daha çok kadınlarda görülür.

Uyku apnesi, uyku sırasında bir kişinin 10 saniye veya daha uzun süre nefes almayı bırakmasını ve bu durumun tekrarlanması ifade eder. Kişinin nefes alması tekrar tekrar durabilir, kişi anlık olarak uyanıp nefes almaya devam edebilir ve uykuya geri dönebilir. Gece boyunca tekrarlanan uyanışlar uykusuzluğa neden olur ve kişiyi gün boyunca yorgun bırakır, ancak kişi yorgunluğunun nedenini bilmez. Her yaşta görülebilen bu bozukluk, erkeklerde daha fazla görülmeyle birlikte yaş ilerledikçe görülme sıklığı artar. Bir kişi yoğun ve sık horluyorsa, aşırı kiloluysa, alkol veya benzodiazepin kullanıyorsa uyku apnesi geliştirme riski artar.

Parasomniler; (uykuda davranış bozukluğu) uyku, belirli uyku evreleri veya uyku uyanıklık geçişleri ile bağlantılı olarak meydana gelen anormal davranışsal, yaşantısal veya fizyolojik olaylar ile karakterize olan bozukluklardır. Parasomniler REM ve non-REM uyku evreleri arasındaki anormal geçişten kaynaklanan anormal duygu, algı, rüya ve hareketleri kapsayabilir. Gece terörü, kabuslar, uyurgezerlik, uykuda yemek yeme ve uykuda konuşma, parasomni yani diğer bir ifadeyle uykuda davranış bozuklukları kategorisinde yer almaktadır.

Parasomnia"uykuya eşlik eden olaylar" yada patolojik uykudur. Yani normal hayatta yapılan etkinliklerin uyku esnasında yapılmasıdır. Soruda bahsedilen parasomnia uyurgezerliktir. Selen Hanım, uyur uykuda halinde kalkıp arkadaşlarına kısa mesaj atmıştır.

CEVAP A

29. Obsesyon, kişinin aslında mantıksız olduğunu bilmesine ve kabullenmesine rağmen, inatçı, tekrarlayıcı biçimde aklına gelen, sıkıntı yarattığı halde tüm çabalarına rağmen aklına gelmesini ve düşünmesini engelleyemediği; çok rahatsız eden endişelendiren hatta korkutabilen düşünceler, kuşkular, dürtüler ve gerçekleştirebileceğini düşündüğü hayali olaylar, görüntüler ya da kafasında canlanan sahnelerdir.

Kompülsiyon: Genellikle kişinin aklına gelen takıntılı (obsesif) düşüncelerin yarattığı sıkıntıyı giderme amacıyla yapılan ya da kişinin yapmak zorunda hissettiği ve gereksiz olduğunu bilmesine rağmen yapmaktan ve tekrarlamaktan kendisini alamadığı hareket ve davranışlardır.

C seçeneğinde” Ertesi gün sınavı olan bir öğrencinin konu tekrarı yapması”kompülsiyon değildir. Burada gereksiz olduğunu bilmesine rağmen yapmaktan ve tekrarlamaktan kendisini alamadığı herhangi bir davranış yoktur.

CEVAP C

30. Selektif Mutizmin (seçici konuşmamazlık), konuşma yeteneğini kendileri için yabancı ortamlarda, belirli yerlerde ve/veya belirli kişilere karşı sergileyemezler. Dilsizleşirler, susarlar, taş kesilirler ve sonuçta sadece jest ve mimiklerle veya yazılı olarak anlaşma yoluna giderler.

Soruda Yıldız Hanım, sınıfta ne kadar uğraşırsa uğraşsın Merve'nin okulda konuşmaması fakat evde konuşması mutizme örnektir

CEVAP D

31. Fobi ,bir nesneyle ilgili olarak tehlikeyle orantılı olmayan, anlamsızca korku ve kaçınma durumudur. Fobiler ikiye ayrılır: Özgül fobiler ve sosyal fobiler.

Özgül fobi; belirli nesne ya da durumla karşılaşınca ortaya çıkan yersiz korkulardır. Kaynağına göre kan ve enjeksiyonlar, uçak, kapalı alan, asansör, hayvanlar ve doğal çevredir (yükseklik ve su).

Sosyal fobi ise; başkalarının varlığıyla ilgili olan yersiz ve mantıksız bir korkudur. Kişi utangaç tavırlar sergileyebilir. Topluluk karşısında konuşamayabilir. Performans sergileyemeyebilir. Ortak tuvaletleri kullanamaz.

Agorafobi ise kelime anlamı olarak alan korkusu anlamına gelmektedir. Bu korku, kişinin bir alana sıkışmış hissi yarattığı, utanılacak bir duruma düşecekmiş gibi düşündüğü, panikletip, bulunduğu ortamdaki çıkamayıp, kaçamayacakmış gibi gelen bir anksiyete bozukluğu olarak tanımlanmaktadır. Kontrolü kaybedip delirecekmiş gibi, kalp krizi geçirecek hatta ölecekmiş gibi düşüncelere sebep olmaktadır. Bu hale vardığında da kimsenin kendisine yardım edemeyeceğini düşünmektedir. Kişi bu düşünceyle beraber ya evden dahi çıkmak istememekte ya da yanında güvendiği birinin varlığını istemektedir.

Obsesyon takıntılı düşünce,kompülsiyon ise takıntılı eylemdir.

Soruda yükseklik korkusundan bahsedilmiş ve bu özgül fobi türüne girmektedir.

CEVAP A

32. Otoriter tutum sergileyen ebeveynler, koydukları kurallara çocuklarının koşulsuz uymalarını ve itaat etmelerini beklerler. Otoriter ebeveynler otoritenin sağlanmasına çok önem verirler. Otoriter tutumla yetiştirilen çocuklarda gözlenen sonuçlar, duygu ve düşüncelerini kolay ifade edememe, güvensizlik, kaygılı olma, içe kapanıklık, otoritenin olduğu durumlarda sinme, kurallara uyma ama otoritenin olmadığı durumlarda kurallara aykırı davranma olarak sayılabilir. Bu çocuklar ayrıca, kendilerinden güçlü kişilere karşı itaat davranışı gösterirken, kendinden güçsüzlere karşı saldırgan davranışlar sergilemektedirler. Otoriter stile sahip ebeveynlerin çocuklarında otoriteye karşı direnç, agresyon, depresyon, düşük benlik saygısı ve karar verme güçlüğü gibi duygusal ve davranışsal problemlerin görülme olasılığı vardır.

E seçeneği yanlıştır. Demokratik ailelerin otoriterlerde farkı , bu ebeveynlerin aynı zamanda bağımsızlığı ve bireyselliği desteklemeleridir.

CEVAP: E

33. Psikolojik Testlerin Uygulanmasında (Kullanılmasında) Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- PDR hizmetlerine başlamak için mutlaka bireylere test uygulamak gerekmez. Yani test teknikleri danışma sürecinin vazgeçilmez bir parçası değildir. Bu nedenle işlevsel olmadığı durumlarda testler uygulanmamalıdır.
- Test sonuçları birey hakkında toplanan diğer bilgilerle bir arada kullanılmalıdır ve mümkünse amaç hizmet edecek birden çok test kullanılmalıdır.
- Danışmanlar test kullanmak istediklerinde amaçlarının ne olduğunu açık ve seçik olarak belirlemelidir.
- Amacı belli olmayan hiçbir test uygulanmamalı ve belirlenmiş amacı dışında da testler kullanılmalıdır.
- Her testin uygulanması, puanlanması ve sonuçların yorumlanması farklı düzeylerde bilgi, beceri ve mesleki hazırlık ister. Buna göre, her danışmanın kendi yeterlilik sınırını aşan testleri seçme, uygulama, puanlama ve yorumlama işinden kesinlikle kaçınılmalıdır.
- Kişilik testleri hem uygulama hem de yorumlama aşamasında uzmanlık gerektirir.
- İlgili ve yetenek testleri uygulama aşamasında uzmanlık gerektirmezken yorumlamada uzmanlık gerektirir.
- Tutum testleri ise sınıf rehber öğretmenlerince uygulanıp yorumlanabilir.
- Bazı testleri kullanmak için ek eğitim alınması gerekmektedir.
- Kullanılmak için seçilen testler yeterli düzeyde geçerli, güvenilir ve kullanışlı olmalıdır.
- Testler, hazırlanışlarında saptanmış olan belirli ortam ve koşullar altında uygulanmalıdır.
- Testler, testlerin amaçları, sonuçları veya uygulamaları gibi konularda bireylere herhangi bir bilgi verirken, bu bilgilerin doğru olmasına ve yanlış anlamaya neden olmamasına özen gösterilmelidir.
- Test sonuçlarının nerede kullanılacağı ve kimlerle paylaşılacağı, uygulama öncesinde belirlenmelidir.
- Test sonuçları bireyi etiketlemek için kullanılmalıdır.

- Test sonuçlarını paylaşırken danışman, danışanla ilgili kesin yargılardan kaçınılmalıdır.
- Testler uygulandığı kültüre uyarlanarak (standar-dize edilerek) yapılmalıdır.
- Testler geliştirildiği yaş aralıklarına uygulanmalıdır.
- Uygulayıcılar, testler üzerinde herhangi bir ekleme, çıkarma veya değiştirme yapmamalıdır.
- Yayın hakkına sahip olan kişiden, yazılı izin almadan bir testin tamamı veya bir kısmı üzerinde bir değişiklik yapılmamalı; test yeniden basılmamalı; ticari amaçla kullanılmamalıdır.

CEVAP B

- 34. İlgili envanterleri: İlgili, bireylerin, bir nesneye, eyleme, kişiye, olaya karşı gösterdiği belli süreli hoşlanma, hoşlanmama tepkileridir. İlgili, bireyin bir faaliyete zorlanmadan, kendiliğinden ve tercihen yaptığı, yapmaktan doyum ve mutluluk sağladığı ve zevk alarak sürekli olarak yaptığı etkinliklerdir.**

CEVAP D

35.

	Psikodrama	Sosyodrama
1	Psikodramada asıl konu bireydir, bu nedenle dikkat birey ve bireyin kişisel sorunları üzerinde toplanır.	Sosyodramada ise, asıl konu gruptur. Sosyodramada sahnede yer alan birey değil, gruptur. Sosyodramadaki grup, psikodramadaki bireyin yerini tutar.
2	Psikodramada inceleme özellikle kişisel sorunlara doğru çevrilmiştir.	Sosyodramada belirli bir kültürü temsil eden tipler ve bireylerin rolleri incelenir. Sosyodramada incelenme sosyal sorunlara yöneliktir.
3	Psikodramanın terapötik amacı kişisel bir boşalmadır.	Sosyodramanın terapötik amacı sosyal bir boşalma sağlamaktır.

CEVAP B

36. Yetenek testleri

- Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinde bireye gereken yardımların yapılabilmesi için, bireyin öncelikle bilinmesi gereken yönü yetenekleridir.
- Yetenek testleri "bireylerin zihinsel ya da akademik yetenekleri hakkında bilgi sahibi olmak ve geleceğe yönelik başarısını yordamak" için özellikle kullanılır.
- Yetenek testleri "bireyin en iyi neleri yapabileceğini yani başarılı olabileceği alanları" gösterebilen testlerdir.
- Yetenek testleri, genel yetenek ve özel yetenek olmak üzere iki ayrı kategoride incelenmektedir.

CEVAP E

37. Kimdir bu (Bil Kim?): Kimdir bu tekniğinin amacı, kendi arkadaşlarının gözüyle bireylerin temel kişilik özelliklerinin belirlenmesidir. Bu amaçla, bu teknikte, bireylere ilişkin bir dizi olumlu-olumsuz kişilik özelliği betimlenmekte ve grupta bu betimlemeye en çok uyan kişinin adının yazılması istenmektedir. Ayrıca bu teknik sorunlu ve yardıma gereksinimi olan öğrencilerin belirlenmesine de yardımcı olan bir tekniktir. Bu teknikle bireyin kendini görüşü ile başkalarının onu görüşü arasındaki tutarlık (bağdaşım düzeyi) ile tutarsızlık belirlenebilir. Bireyin kendini görüşü ile başkalarının kişiyi görüşü arasındaki benzerlikler (tutarlık) dereceli olarak uyumlu oluşu, farklılıklar (tutarsızlık) ise, bireyin uyumsuz oluşu ve bireysel problem olasılıklarını düşündürür.

CEVAP B

38. Psikolojik testler ,aşağıda tabloda sınıflandırılmıştır.

PSİKOLOJİK TESTLER				
Yeteneklerin Ölçülmesi	İlgilerin Ölçülmesi	Tutum ve Değerlerin Ölçülmesi	Kişiliğin Ölçülmesi	Projeaktif Testler
Stanford-Binet	Kuder İlgililiği Envanteri	Bogardus Sosyal Mesafe Ölçeği	Bell uyum envanteri	Rischach mürekkep lekeli envanteri
Bireysel Zeka Testi	Strong Meslek İlgisi Envanteri	Thurstone Tutum Ölçeği	Problem tarama envanteri	Temamatik algı testi (TAT)
Wechsler bireysel zeka testi	Kendini Değerlendirme Envanteri	Osgood Ölçeği	Minnesota çok yönlü kişilik envanteri	Çocuklar algılama testi (CAT)
Bebek ve Çocuk Testleri	Gazete Haberleri Testi	Guttman Ölçeği	Edwards Kişisel tercih envanteri	Resim yorumlama testi
	Mesleki Yönelim Envanteri	Likert Tutum Ölçeği	Guilford Zimmerman mizaç envanteri	Louisa Duss Psikanalitik Hikayeler Testi
			Hacettepe kişilik envanteri	Gazi-Beler Cümle Tamamlama Testi
			Beck Depresyon envanteri	
			Kendini kabul envanteri	

Buna göre A,B,C,E doğrudur. Kendini değerlendirme envanteri-Kişiliği değil ilgileri ölçmek amacıyla geliştirilmiştir.

CEVAP D

39. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği: Bu ölçek de 8. ve 9. sınıf öğrencilerinin akademik yöneltme amaçlarına uygun olarak geliştirilmiştir. Ölçekte öğrencilerin 4 yetenek ve 12 ilgi alanına ilişkin algıları ölçülmektedir ve toplam 170 madde bulunmaktadır.

Kişinin bir konuda doğru karar verebilmesi için önce ne istediğini ve ne gibi kaynaklara (yeteneklere, mali olanaklara ve çevre desteğine) sahip olduğunu bilmesi gereklidir. Bir öğrenci hangi konulardan hoşlandığına yani ilgilerine ve hangi konuları kolay ve çabuk öğrenebildiğine yani yeteneklerine ilişkin doğru, gerçekçi ve zengin bir benlik kavramına sahip oldukça ve ders ve okul seçerken isabetli karar verme olasılığı artar. Akademik Benlik Kavramı Ölçeği öğrencilerin yetenekleri ve ilgileri hakkında daha berrak ve gerçekçi bir kavrama sahip olmalarına yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir.

CEVAP C

40. Grupla psikolojik danışma oturumlarına katılan üyelerin dört temel rolü vardır:

1. Danışan rolünü kabullenme yani yardım alan rolü olduğunu bilme.
2. Yardım eden rolünü kabullenme yani diğer üyelerine gerektiğinde destek olma. Yardım eden rolünün iki faydası bulunmaktadır. Bunlardan birincisi danışanın benlik saygısını yükseltir. İkincisi ise grup sürecinin faydası hakkında danışanda farkındalık oluşturur.
3. Rol model yani örnek olma görevi yani diğer danışanların beceri geliştirmesi için grup tarafından uygun görülen davranışları sergilemelidir.
4. Gerçekliği test etme yani diğer danışanların ürettikleri çözümleri üzerine düşünmelerine yardımcı olmalıdır.

CEVAP D

41. Yalom grup çalışmasında olması gereken 11 terapötik faktörden bahsetmiştir. Bu terapötik faktörlerin her birinin grup sürecini etkilediği belirtilmektedir

1. Grup Uyumu 2. Evrensellik 3. Bilgi Aktarımı 4. Umudun Aşılması 5. Duygusal Boşalma (Katarsis) 6. Başkalarını Düşünme (Özgecilik) 7. Bireyler Arası Öğrenme 8. Model Alma Yoluyla Öğrenme

9. Varoluşsal Faktörler: Yalom'a (2012) göre grup oturumlarında üyelerin dile getirdiği sorunların ve yetersizliklerin temelinde ölüm, özgürlük, yalnızlık ve anlamsızlık gibi varoluşa ait nihai kaygılar yatmaktadır. Varoluşsal kaygıya neden olan faktörler yaşamın beraberinde getirdiği özerk ve bağımsız olma ihtiyacı, sevdiklerine bağlanma, yaşamın anlamını sorgulama, sorumluluk almanın önemini anlama, dünyanın bazen adaletsiz olduğunun farkına varma, ölümün kaçınılmazlığını fark etme gibi birtakım gerçeklikleri kapsar. Bu gerçeklikler birey için oldukça fazla kaygı ve korku verici olabilir. Güvenli ve açık iletişimi sağlayan yardım gruplarında yer almak üyelerin, insan varlığının sınırlı ve sonlu olduğunun, insanların kendi davranışlarından sorumlu olduğunun ve deneyimlerini kontrol edilemez bir takım koşullar altında gerçekleştirebileceğinin farkına varmasına yardımcı olur. Özellikle grup sürecinde ortaya çıkan duygulara odaklanmak bu öğelerin oryaya çıkmasına ve sorgulanmasına yardımcı eder. Varoluşsal temel kaygılar üzerine konuşmak grup üyelerinin birbirlerini daha iyi anlamalarına ve yaşamlarında anlam bulmalarına katkı sağlayacaktır.

10. Sosyalleştirme Tekniklerinin Geliştirilmesi 11. Temel Aile Deneyiminin Düzeltilmesi

Grup üyelerinin paylaşımları; yaşamın anlamını sorgulama, sorumluluk almanın önemini anlama, dünyanın bazen adaletsiz olduğunun farkına varma, ölümün kaçınılmazlığını fark etme gibi birtakım gerçeklikler varoluşsal faktörlerle ilgilidir.

CEVAP B

42. Grupla psikolojik danışmada sosyalleşmek isteyen bireyler, ilişkileri grup dışına taşımak isteyen danışanlardır. Bu üyeler, grupta terapötik ilişkiyi, sosyal ilişkiyle karıştırıyor olabilir, bunun yanında grup üyeleriyle dışarda da arkadaşlığını devam ettirmek isteyebilirler. Bunun sonucunda gizlilik ihlal edilebilir, anlamlı ilişki kuramazlar, direnç oluşabilir. Sosyalleşmek isteyen bireylerin bu davranışının nedeni ,sevgi ihtiyacından kaynaklanmaktadır.

Bu durumlarda; grubun amacı danışanlara hatırlatılmalıdır. Konu grup içinde açıkça tartışılmalıdır. Baş etme yolları: Grubun psikolojik danışma grubu olarak algılanması konusunda yardım edilmesi gerekir.

Bundan dolayı A,B,C,D seçenekleri doğrudur. E seçeneğinde belirtilen sessiz ve içe kapanık üyelerle baş etme yolları arasındadır.

CEVAP E

43. Meta iletim: İletişim hakkındaki iletişimdir. Örneğin bir kişi "kapıyı aç" derken, diğeri "lütfen kapıyı açar mısın" der, diğeri "oda ne kadar sıcak oldu", ötekisi "kapı açılınca oda soğuyabilir" der, bir diğeri "kapıyı neden açmıyoruz" cümlesini kullanılabilir. Tüm verilen örnekler, kapının açılması istemiyle ilgilidir, ancak nasıl iletildiği farklıdır. İşte, cümlelerin nasıl iletildiği, bir başka deyişle, etkileşim halinde olan iki bireyin yolladığı iletinin doğası meta iletişimi oluşturmaktadır. Meta iletişim ile süreç tanım bazında birbirine benzemektedir.

Süpervizyon: Gerek bireysel psikolojik gerekse grupla psikolojik danışma alanında yapılan uygulamalara ilişkin psikolojik danışmanın kendisinden daha üst düzeyde olan alanında yetişmiş bir kişice denetlenmesidir. Grup süpervizyonu, psikolojik danışmanın grup sürecini öğrenmelerini ve gelişimlerini destekleyen ideal bir yaşantıdır. Etkili ve ekonomik olmasının yanı sıra, grup süpervizyonu, lider ve yardımcı lider ilişkilerini kuracak, geri bildirim verecek, grup becerilerini yönlendirecek, farkındalığı arttıracak bir ortam sağlar. Grup süpervizyonu, kuramsal, öğretici ve deneysel parçaları birleştirir.

Konsültasyon: Alanda aynı düzeyde olan meslektaşların, psikolojik danışmanların oturumlarını tartışarak bilgi alışverişinde bulunmalarıdır. Literatüre bakıldığında, davranışçı konsültasyon modeli, ruh sağlığı konsültasyon modeli gibi farklı modellere rastlanmaktadır..

Refere etmek: Gerek bireysel psikolojik danışma gerekse de grupla psikolojik danışmada da psikolojik danışman kendini yeteriz hissetmesi durumlarda ya da kendi değer sistemiyle çatışan durumlarda kısacası empati kuramayacağını anladığı ya da tarafların taşınması halinde danışanı başka bir meslektaşına ya da başka bir kuruma , mesleğin ahlak kurallarını çiğnemden yollamasıdır.

Öngörüme: Danışanları hazırlamak, psikolojik danışma oturumlarına ilişkin bilgi vermek, grup kurallarını anlatmak ve danışanlardan ön bilgi almak amacıyla yapılan görüşmedir. Psikolojik danışmaya ilişkin kontrat sözleşme bu aşamada imzalanır

İki aynı düzeyde danışman arasında yapılan fikir alışverişi konsültasyon kavramı ile tanımlanır. Öncül ele alındığında Erdem Bey ve Ayten Hanım'ın konsültasyon yaptığı anlaşılmaktadır.

CEVAP C

44. Transferansla başedebilmek için;Grupla psikolojik danışma süreci, olumsuzlarına karşın, aktarımın ortaya çıkmasına ve dolayısıyla da çözülmesine yardım edebilir. Bitmemiş işlerin saydam olarak grup içinde ortaya çıkması, danışmanın kendine ilişkin farkındalığını geliştirebileceği gibi, grup içindeki dolaylı ya da dolaysız yardım olarak bu süreci güçlendirebileceği de beklenebilir.

Grup danışmanı, aktarım takıntısı yaşayan üyeye, saydam olması, duygularını dışa vurması, kendini açabilmesi konusunda kolaylaştırıcı destek verildiğinde ya da cesaretlendiğinde, bitmemiş işlerin çözümünde, "burada ve şimdi"yi yaşamak yönünde önemli bir adım atılmış olur.

Bundan dolayı A,C,D,E seçenekleri doğrudur. B seçeneği yanlıştır. Bu durumda psikolojik danışmanın süpervizyon alması daha yararlı olur.

CEVAP B

45. Destek grupları ,benzer yaşam sorunlarını yaşayan üyelerden oluşan ve liderin grup üyelerinin durumlarını kabul ettiği, onların durumlarını değiştirmeye çalışmadığı, üyelerin kendi sorunlarını anlamalarına yardım edildiği gruplardır.

Etkileşim grupları, Kişisel gelişimi ve kişiler arası iletişimin geliştirilmesini yaşantısal süreç aracılığıyla vurgulamayı amaçlayan gruplardır.

Kişiler arası ilişkiler grubunda başkalarını anlama bireysel farklılıklar ve benzerlikler üzerinde durulur.

Psikoeğitim grupları, Psiko-eğitim grupları davranış değişikliğine yönelik belli programa dayalı daha çok bilişsel yaklaşım yönelimli olan gruplardır.

İntrapsişik gruplar, Grup süreci içinde, özellikle birey merkezli gruplarda, çekirdek çatışmalara inilmesi ve bireyin derinlemesine incelenerek farkındalık düzeylerinin artırıldığı gruplardır

Soruda ,kanser hastası kişilerin stresini azaltmaya yönelik gruplar destek gruplarıdır. Bu nedenle doğru cevap A seçeneğidir.

CEVAP A

46. Yalom, liderin dört temel işlevinin ortaya çıktığını belirtmektedir. Bunlar;

a) Duygusal uyarım. Lider, grup sürecinde belirlenen hedeflere ulaşmada cesaretli olması, yüzleşme yapması, etkinlikleri, kişisel risk alması ve kendini büyük oranda açması yoluyla, grup üyelerine girişimsel model oluşturarak duygusal uyarım işlevini yerine getirir. Duygusal uyarım, liderin kişilik ve kişisel özellikleri yoluyla grubun dinamiklerini etkilemesi anlamına gelmektedir. Söz gelimi lider grupta yaşanan ve rahatsızlık veren bir durumda, örneğin bir üyenin bir yakını kaybetmesinin grupta yarattığı olumsuz havayı dağıtmak için, cesaretle kendini gruba açar ve olayın grup üzerindeki olumsuz etkisini azaltır. Grup üyeleri de bu durumda liderin konuya yaklaşım biçimini model alarak, söz konusu durum karşısında daha işlevsel davranırlar.

b) İlgilenme. Grup üyelerine karşı sergilediği destek, sevgi, övgü, himaye, içtenlik, kabullenme, rehberlik ve ilgi sunma davranışları, liderin ilgilenme işlevini ortaya koyar. Lider üyelerle ilgilenerek, onlara liderin gözündeki anlamları ve değerleri konusunda geri bildirim verir. Örneğin çevresi tarafından hoş karşılanmayan davranışları konusunda gerçek yaşamında sürekli eleştiri alan bir grup üyesi, grupta gerçek yaşamında kilere benzer olumsuz davranışlar gösterdiği halde, lider tarafından içtenlikle kabul edilip eleştiri almadığında kendisinin lider gözündeki değerini anlayacaktır. Lider üyenin kendisini değil, söz konusu davranışlarını çalışma konusu yaptığında, üyenin savunmaya geçmesini engelleyebilecek ve bu davranışlarını daha etkili bir şekilde ele almasına yardımcı olacaktır.

c) Anlam verme. Liderin grup sürecinde yaşanan duygu, düşünce ve olayları açıklama, aydınlatma, değişim için bilişsel çatı sağlama gibi becerileri, onun anlam verme işlevini ortaya koyar. Söz gelimi, liderin bir üyenin yaşadığı karmaşık duyguları sadeleştirerek ona yansıtması, üyenin yaşadığı duyguları daha net olarak görmesine ve buna bir anlam vermesine yarayacaktır.

d) Yürütme. Liderin grubu yönetme ve süreci yönlendirmede kurallar, normlar, hedefler koyması, zamanı yönetmesi, işleyişi yoluna koyması, uygun olduğunda durdurması onun yürütme işlevini ortaya koyar. Örneğin lider grup sürecini olumsuz yönde etkileyen teknelci bir üyenin tutum ve davranışlarını, üyeyi de kaybetmeden uygun şekilde kontrol edebildiğinde, grubun belirlenen amaçlardan sapmasını engellemiş olur.

Bu dört işlevin grupla psikolojik danışma sürecinin sonucuyla açık ve çarpıcı bir ilişkisi vardır. İlgilenme ve anlam verme; terapötik güçlerden kabulle çok yakından ilişkili görünmektedir.

CEVAP C

47. A seçeneğinde verilen Super'ın kuramının odak noktası yaşam boyu ve benlik kavramıdır.

B seçeneğinde verilen Ginzberg kuramında ,süreç,uzlaşma ve geri dönülmezlik önemlidir.

C seçeneğinde verilen Roe'nın kuramında anne baba tutumları etkilidir.

D seçeneğinde verilen,Holland'ın kuramında kişilik tipi,mesleki çevre kavramları önemlidir.

E seçeneğinde verilen ,Parsons'un kuramında kişileri kendine uygun "mesleğe yöneltme "süreçleri önemlidir.

Bireyin kendi nitelikleri ile mesleğin özelliklerini eşleştiren model Parsons'a aittir.

CEVAP E

48. Özellikleri verilen kariyer kuramları:

(I) Brown'un Değer Temelli Kariyer Yaklaşımı,kariyer seçimleri dâhil çoğu önemli kararlar değerler üzerinden yapılmaktadır.

(II) Kariyer Yapılandırma Kuramı, bireyler kariyerlerini, mesleki davranışları ve deneyimlerinin anlamı üzerine oluştururlar. KYK, öznel ve nesnel kariyeri ayırmaktadır. Kariyerin birey için öznel tanımı, kariyerin nesnel tanımı içinde yer alan meslekler, görevler, işler gibi kavramlara ilişkin öznel yansımalarına dayalıdır.

(III) Kariyer Yelkenlisi Modeli, mesleki seçimi etkileyen *Bireysel,(ilgi-yetenek-kişilik özellikleri-amaçlar)gövde *Sosyal etmen (sosyal yapı-medya) bir yelken *Politik, ekonomik, yasal ve sisteme ilişkin özellikler(yönetim biçimi,ekonomik yapı,yasa,eğitim sistemi,iş bulma olanakları)diğer yelken* Şans etmenlerine (Yelkenin hareket etmesi için gereken ancak kontrol edilemeyen ve öngörülemeyen etmenlerdir: sağlık koşulları,doğa olayları veya beklenmedik karşılaşmalar)rüzgar ve dalga etkisi temellendirilmiştir.

CEVAP B

49. Su Kemer modeli, biyolojik, psikolojik ve sosyoekonomik unsurların kariyer gelişimini nasıl etkilediğini gösterir ve kemerin tepesinde Super'ın kuramının anahtar kavramı olan benlik bulunmaktadır. Bu kavram ise biyolojik ve çevresel olmak üzere iki sütun üzerindedir ve bu iki sütun birey ve toplum arasındaki etkileşimi ifade eder. Şeklin sol tarafında bulunan biyolojik temelde bireylerin zeka, yetenek, değer, ilgi ve gereksinimlerini algılayış biçimlerine bağlı olarak benlik kavramı şekillenir. Sağ tarafta yer alan toplumsal temelde ise birey aile, okul arkadaşları ve iş arkadaşları ile etkileşimde bulunarak benlik kavramını geliştirir. Sonuç olarak bireyin kendisini ve toplumu öznel bir şekilde değerlendirmesi benlik kavramını ifade eder. Super ve arkadaşları kendini başkalarından ayırt etme, rol yapma, keşfetme ve gerçeklik testinin benlik gelişimine katkı sağlayan süreçler olduğunu savunur.

CEVAP A

50. Mithat,severek (ilgi) yapabileceği aynı zamanda başarılı olabileceği (yetenek) bir alanda ilerlemek ve kariyer tercihi yapmak istemektedir. Ailesi Mithat'ın tıp okuması ve bu sayede toplumda saygın (değer) bir yeri olan alanda ilerlemesini önermektedir. Ancak Mithat tıp alanında çalışacağına dair inancı düşük (yetkinlik beklentisi) olduğu için Psikolojik danışma ve rehberlik bölümünü tercih etmiştir.

Cinsiyet rollerinden söz edilmemiştir.

CEVAP E

51. Rabia lise öğrencisidir ,başarılı olmasının yanı sıra sınavlarda heyecanlandığı için sınav kaygısı yaşamaktadır. Bu nedenle mesleki olgunluk seviyesi düşüktür. Mesleki olgunluk ,bireyin kendisine uygun ve gerçekçi meslek seçebilme yeteneği olarak tanımlanmaktadır. Bir başka tanıma göre ise mesleki olgunluk, bireyin akılcı ve gerçekçi meslek seçimi için gerekli olan bilgi ve beceriyi kazanmasıdır ,içinde bulunduğu mesleki gelişim görevlerini başarmasıdır.

CEVAP C

52. Serkan'ın yetenek ve ilgi testi sonucuna göre,

*Sözel yetenek ,30 birim

*Sözel alanlara karşı ilgi 80 birim

*Sayısal yeteneği 80 birim

*Sayısal alanlara karşı ilgisi 60 birim

*Sanatsal yeteneği 40 birim

*Sanatsal alanlara karşı ilgisi 60 birimdir.

Meslek ve eğitsel yönetmede önce yetenek daha sonra ilgiye bakılmalıdır.Sayısal yeteneği sayısal alanlardaki ilgide desteklediği için Fen bilimleri alanına yönlendirilmesi en uygundur.

CEVAP D

53. Kapsamlı gelişimsel rehberlik programlarını geliştirmede izlenecek adımlar;

1) İhtiyaç belirleme ve Planlama:

2) Tasarlama:

3) Amaçlara ulaştıracak yöntemleri seçme:

4) Yürütmeye ilişkin karar verme:

5) Uygulama ve değerlendirmedir.

Planlama aşamasında ihtiyaçları belirlenirken diğer bir taraftan da program için ön hazırlıklar yapılır. Bu süreçte, tüm okul personelinin işbirliğini sağlamak için gerekli eğitim ve görüşmeler yapılır, ilgili kurul veya komisyonlar oluşturulur, öğretim programı incelenir ve ihtiyaç belirlemeye yönelik yapılan çalışmalar gözden geçirilir.

CEVAP A

54. Program: Eğitim programı bir eğitim kurumunun, bireyin yaşantılarını düzenlemek, geliştirmek ve belirlenen amaçlara ulaşmak için yürüttüğü tüm etkinliklerdir. Kapsamlı gelişimsel psikolojik danışma ve rehberlik programı ise, öğrencilerin yaşam kariyerini desteklemek için çeşitli bilgi, beceri ve yeterlikleri kazanmasını amaçlayan sistemli uygulamalardan oluşan bir bütündür.

Etkili Programın Özellikleri: Bu programın etkili olabilmesi için şu özelliklere sahip olması gereklidir.

Sistemlilik: Psikolojik danışma ve rehberlik etkinliklerinin planlanmış, tasarlanmış ve örgütsel rol ve sorumlulukların dağılımının yapılmış olmasıdır.

İşlevsellik: Program belirli bir amaca yönelik olmalı ve olumlu bir işlevi kazandırmaya veya korumaya yönelik olmalıdır.

Taşınabilir olma ve esneklik: Program gerektiğinde güncellemeler yapılabilecek düzeyde esnek olmalı ve farklı gelişim dönemlerine uygun bir şekilde aktarılabilir olmalıdır.

Uygulanabilirlik: Program içerisinde yer alan etkinlikler öğrencilerin, ailelerin, okulun ve toplumun beklentileri ile uygun olmalı ve uygulanabilir olmalıdır.

Değerlendirilebilir olma: Program hedeflenen yeterlik ve kazanımlara ulaşıp ulaşılmadığını belirleme ve programı değerlendirme imkanı vermelidir.

Programın özelliklerine bakıldığında okulun bulunduğu bölgede deprem yaşanması nedeniyle programda yapılacak güncellemeler esneklik ilkesiyle mümkündür.

CEVAP B

55. Rehberlik hizmetleri sunum sistemi ,Milli Eğitim bakanlığının bünyesinde verilen rehberlik hizmetlerinin çerçevesini oluşturmaktadır. Kapsamlı gelişimsel rehberlik modeli kapsamında oluşturulmuştur. Sunum sistemine göre eğitim kurumlarında rehberlik hizmetleri üç kategoride verilmektedir: Önleyici ve gelişimsel hizmetler, iyileştirici hizmetler ve destek hizmetler,

Okul psikolojik danışmanı İsmail Bey'in öğrencilere, ders seçimi, hedef belirleme, meslek tanıtımı, okul kuralları hakkında bilgi vermesi önleyici ve gelişimsel kategoride yer alır.

CEVAP E

56. Değişken: Gözlemden gözleme değişik değerler alabilen özelliklere ve durumlara denir. Diğer bir tanımı nicel ya da nitel anlamda bir özelliğin belirgin olarak bir durumdan diğerine farklılık göstermesidir.

Sürekli Değişken: İki ölçme sonucu arasında sonsuz değer alabilen değişkenlerdir. (Ağırlık, uzunluk,...)

Süreksiz Değişken: İki ölçme sonucu arasında alt birimlere bölünemeyen sadece sınırlı sayıda değer alabilen değişkenlerdir. (Cinsiyet, kardeş sayısı, medeni hal,...) Başka bir söyleyişle buçuklu değer alamayan değişkenlerdir.

Örneğin bir ailenin çocuk sayısı 1, 2, 3 gibi tam sayılarla ifade edilir. Kesirli sayılarla açıklanamaz. Bunlar nicel süreksiz değişkenlerdir.

Cinsiyet, din, medeni hal gibi konular ise nitel süreksiz değişkenlerdir.

Zeka, uzunluk, ağırlık gibi değişkenler hem nicel hemde sürekli olan değişkenlerdir. Cinsiyet, medeni durum, öğrenim durumu gibi değişkenler ise hem nitel hemde süreksiz değişkenlerdir.

Bunda dolayı A,C,D,E seçenekleri sürekli, B seçeneği süreksizdir.

CEVAP B

57. Bir öğretmen, programlama dersine yönelik geliştirdiği tutum anketini öğrencilerine uygulamış ve elde ettiği verilere göre kadın ve erkek öğrenciler arasında derse yönelik tutum açısından bir farklılık olup olmadığını test etmek istemiştir. Buna göre, öğretmen öğrencilerinin derse yönelik tutumlarını bir anket yardımıyla toplamış ve excel programına yüklemiştir. Kullanması gereken analiz türü Mann-Whitney U testidir.

Mann-Whitney U testi, bağımsız örneklem t testine alternatif olan non-parametrik bir testtir. Bu test, benzer popülasyondan gelen iki bağımsız grup arasında ortalama farkına bakmak, ve gruplar arasında fark ya da eşitliği belirlemek için kullanılır. Mann-Whitney U testi genellikle bağımlı değişken sıralı olduğunda ya da t-test için gerekli varsayımların sağlanmadığı durumlarda kullanılır.

CEVAP C

58. Temel etik ilkeler:

1.Yetkinlik (yeterlilik, ehliyet) 2.Dürüstlük 3.Duyarlılık ve Hoşgörü 4.Bireysel ve Kültürel Farklılıklara Duyarlılık

5. Toplumsal Duyarlılık: PDR; temelde insana yönelik bir hizmetler bütünüdür. Bu nedenle alanda verilen hizmetlerin doğası gereği, danışmanların birincil görevi ve sorumluluğu, insana yöneliktir. Psikolojik danışmanlar toplumun giderek karmaşıklaşan yaşam koşulları içinde kişinin kendini gerçekleştirmesine yardımcı olmaya çalışırlar.

6. Mesleki ve Bilimsel Sorumluluk

Psikolojik danışmanların,deprem felaketinden etkilenen çocuklara ücretsiz psikolojik danışma vermesi sosyal sorumluluktur.

CEVAP A

59. A seçeneğinde verilen süpervizyon ;danışmanın mesleki yeterliliğini güçlendirmek için kendisinden daha tecrübeli danışmandan eğitim almasıdır.

B seçeneğinde verilen ambivalans ,zıt duyguların bir arada yaşanmasıdır.

C seçeneğinde verilen transferans, bireyin hayatında önemli olan kişilere ilişkin olumlu ve/veya olumsuz duygularını psikolojik danışmana aktarmasıdır. Karşıt transferans, psikolojik danışman'ın kendi yaşantısında yer alan ve bitirilmemiş işleri bulunan kişiyle kurduğu ilişki biçimini, danışanların bir ya da birkaçıyla grup içinde tekrar yaşamasıdır.

D seçeneğinde verilen psikolojik danışma uygulamalarında ikili veya çoklu ilişkiler; Danışan, psikolojik danışmayla birlikte aynı anda veya peş peşe iki veya daha fazla rolü üstlendiği takdirde, cinsel veya cinsellik dışı ikili ilişkiler ortaya çıkar. Bu ikili ilişkilere şunlar örnek verebiliriz;

1. Öğretmen-psikolojik danışman veya psikolojik danışman - süpervizör rollerinin birleştirilmesi
2. Eşyaların veya terapötik hizmetlerin karşılıklı olarak değiştirilmesi
3. Psikolojik danışmandan borç para alınması
4. Bir arkadaşına, aynı işte çalışan bir kişiye veya akrabaya terapi verilmesi
5. Bir danışanla sosyal ilişkiye girilmesi
6. Bir danışandan pahalı bir hediye kabul edilmesi
7. Daha önce danışanı olmuş bir kişiyle ticari ilişkiye girilmesi

E seçeneğinde verilen profesyonel kimlik,psikolojik danışmanlar mesleki kimliklerini, çalıştıkları kurumlarıdaki statülerini ve bu kurumların amaç, işlev ve niteliklerini gerçekte olduğu gibi tanıtır. Ait olmadıkları ve kendilerinin mesleki niteliklerinden farklı bir mesleğin niteliklerine doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olma iddiasında bulunmazlar. Mesleki kimliklerinin ve niteliklerinin başkaları tarafından yanlış değerlendirilmesi durumunda da bu yanlışlıkları düzeltmekle yükümlüdürler.

Soruda verilen Canan Hanım'ın yeni bir iş kurma isteği olan danışanı ile küçük bir butik açma girişiminde bulunması çoklu ilişkiye örnektir.

CEVAP D

60. Soruya göre talep edilen ücreti ödeme gücünün olmaması durumunda, etik ilkeler çerçevesinde yapılması gereken Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği tarafından şu şekilde belirtilmiştir: "Psikolojik danışmanlar, ödeme gücü düşük olan kişilere, benzer hizmetleri parasız ya da çok az bir ücretle sağlayan sosyal yardım ya da kamu kuruluşlarına gidebilmeleri konusunda yardımcı olurlar. "

CEVAP C

61. Grup rehberliği hizmeti 10-15 kişilik gruplarla ya da sınıftaki tüm öğrencilerle yürütülen hizmetlerdir. Bireyin gelişmesine, kendini ve olanakları tanımaya, gerçekçi ve uygun planlar, seçimler yaparak kendisini yönlendirmesine ilişkin grup etkinlikleri ve süreçlerdir. Grup rehberliği çalışmalarında daha çok öğrencilerin kendileriyle ilgili veya olgusal konularda bilgilenmelerini sağlayarak gelişimlerine yardımcı olmak hedeflenir.

CEVAP D

62. Bireysel Rehberlik

- Bireysel farklılıklara dönük olarak farklılaşan ihtiyaçlar bu rehberlik türünde karşılanmaya çalışılır.
- Bireysel rehberlik bilişsel ve gündemlidir. Bireyin ihtiyacı ve konuya bağlı olarak bir ya da birkaç saat sürebilir.
- Alan, ders ya da meslek seçimi, çevrede bireye açık olan fırsatlar, çeşitli mesleklerin tanıtımı, burs, kredi yurt olanakları, okulun disiplin kuralları gibi daha çok bilgi vermeye dönük konulardır.
- Öğretmenler, psikolojik danışmanlar ya da konunun içeriğine bağlı olarak bilgi sahibi olan kişiler tarafından verilebilir.

CEVAP B

63. İzleme

- Verilen rehberlik hizmetlerinin etkililiğini anlamak, yapılan çalışmaları ilişkin geri bildirim elde etmek amacıyla yapılan çalışmaları içeren hizmet alanıdır.
- Yapılan bir işin, verilen bir hizmetin sonucunu görme, etkililik düzeyini tespit etme demektir.
- Yapılmış olan çalışmadan dönüt elde etmeye izleme denir.

CEVAP D

64. Müşavirlik(Konsültasyon)(Danışmanlık):Psikolojik danışman ile öğrenciyle yakından ilgili bir ya da daha fazla kişinin(öğretmen, yönetici, veli) iş birliği içinde, öğrencinin gelişmesine yönelik kurdukları yardım ilişkisidir.

Öğrencinin kendisine değil, öğrenciyle yakından ilgili diğer bireylere ortak bir anlayış, yol, tutum, akıl, dil oluşturmak, iş birliği yapmak amacıyla bilgi verme, görüş alışverişinde bulunma demektir.

CEVAP C

65. İyileştirici (Çare Bulucu) Rehberlik: Çare bulucu rehberlik ile bireyin yetersizliklerine odaklanılmakta ve onun istenmeyen davranışı düzeltilmeye çalışılmaktadır.

Özgüven, özsaygısı yetersiz öğrencilerin bu özelliklerini yükseltmek ya da saldırganlık, tırnak yeme gibi istenmeyen davranış bozukluklarını düzeltmeye yönelik çalışmalar iyileştirici rehberlik kapsamındadır.

Sorumuzda üst düzey bir sorunun üzerinden zaman geçmesi iyileştirici işlev kapsamındadır. Ancak unutulmamalıdır ki şıklarda bulunmadığı durumlarda "uyum sağlayıcı işlev" işaretlenmelidir.

CEVAP A

66. Eğitsel Rehberlik (Akademik) problem alanına göre rehberlik konusunun ilk bölümünü oluşturmaktadır. Eğitim kurumlarında uygulanan rehberlik etkinliklerinin büyük çoğunluğunu oluşturan rehberlik türüdür. Eğitsel rehberlik öğrenciye okul seçme, okula ve okul çevresine uyum sağlama, sağlıklı eğitsel tercihlerinde, güdülenmesinde, verimli çalışma alışkanlığı kazandırma, okulda başarılı olmasında, yeteneklerini geliştirmesinde ve etkili zaman kullanımı gibi konularda yapılan yardımlardır.

CEVAP B

67. Sorumuzda rehberlik hizmetlerinin sadece Okul Psikolojik Danışmanları tarafından sunulduğunu düşünmek "İşbirliği ve takım çalışması içermek" ilkesine aykırıdır.

CEVAP C

68. Bağlama: Bireyle psikolojik danışmada ya da grupta psikolojik danışmada kullanılan; danışanın daha önceki oturumlarda anlattığı, yaşadığıyla ilgili o anda paylaştıkları arasında psikolojik danışmanın benzer bağlantılar kurup, bu benzerliği danışana ifade etmesidir. Soruda psikolojik danışman geçtiğimiz oturumda da benzer duygular paylaştığı olayı bireye hatırlatmış ve olaylar arasında paralellik kurmuştur. Bu sebeple

CEVAP: B

69. Danışan tarafından sunulan problemin tanımlanması ve değerlendirilmesi evresi ilişki kurma süreci devam ederken şekillenmeye başlar. Bu aşama, danışanın yaşamı ve psikolojik danışma almasına neden olan durumları öğrenme ve bu amaçla bilgi alma sürecidir.

CEVAP: B

70. Sistemik(etkileşimsel) müdahaleler; bireyi daha büyük sosyal bir yapının parçası olarak gören farklı yaklaşımlardan türetilmiştir. Sistemik müdahalenin temel varsayımları şöyledir;

İnsanın sorunları bireyin kendinden çok o bireyin içinde yaşadığı sisteme bağlıdır.

Sistemin herhangi bir kısmındaki değişiklik bütün sistemi dolayısıyla da problemi yaşayan bireyi de etkiler.

Sistemik değişim sistemin özelliklerine ve değerlerine etki etmeleri nedeniyle diğer sistemleri de (ırk,cinsiyet,kültür vb.)yansıtmalıdır.

Genogram,aile heykeli,aile sınırlarını yeniden yapılanma, üçlemelerle başa çıkma, yönerge verme, paradoks gibi müdahaleleri içinde barındırır.

CEVAP: D

71. Öğrencileri yeni bir duruma veya yeni bir ortama alıştırmak amacıyla yürütülen çalışmaları içermektedir. Eğitim-Öğretim kurumlarında okula başlama, okul değişikliği, sınıf değişikliği, sistem değişikliği vb. durumlarda oryantasyon hizmetine ihtiyaç duyulmaktadır.

Eğitim yaşantısı içinde karşılaştığı durumlara alışabilmesi, uyum sağlaması için yapılan yardımlardır.

Üniversite yaşamının hemen başında "yeni başlayanlar için" ilgili kurum ve birimlerin ortaklaşa hazırladığı bir alıştırmaya ve bilgilendirme programıdır. Akademik yıl içerisinde gerekli görüldüğü durumlarda yinelenbilir bir uygulama olan ORYANTASYON HİZMETİ öğrenciler için çok önemli ve katılması faydalı olan bir çalışmadır.

Ama 8. Sınıf öğrencisine dönem başında okulu gezdirmek bir oryantasyon çalışması değildir . 8. Sınıf öğrencileri için herhangi değişen bir şeyden söz edilmemektedir, yeni bir okulla da karşılaşmışlardır.

CEVAP : E

72. Okul psikolojik danışmanının ders saati içerisinde okuldaki öğrencilerle bağımlılık ile ilgili bilgiler vermesi --- grupla rehberlik

Salih beyden yardım isteyen bir grup bağımlı öğrenci ile çalışmalarına daha detaylı devam etmesi ve grup içerisinde paylaşımlarda bulunulması--- grupla psikolojik danışma

CEVAP : A

73. E cevabı yanlıştır çünkü okul psikolojik danışmanın görevleri arasında yer almaktadır.

CEVAP :E

74. Toplu Dosyadaki Gizlilik Düzeyleri

Birinci Düzey (Özlük bilgileri): Öğrencinin kimlik ve özlük bilgileridir (adı, soyadı, cinsiyeti, boyu, kilos, açık bedensel kusurları). Bu bilgiler herkese açık ve paylaşılabilen bilgilerdir.

İkinci Düzey (Bireysel genel bilgiler):

Aile durumu (boşanmış, üvey vs.), gelir durumu, bireyin akademik özgeçmişi, merak ve hobileri, geleceğe ilişkin planları vb. Bu bilgiler herkese açıklanamaz. Ancak sosyal hizmet uzmanı, araştırmacı gibi profesyonel ve sorumlu kişilere açıklanabilir.

Üçüncü Düzey (Bireye özgü bilgiler):

Sınıf içindeki başarı düzeyi, yönetici, öğretmen ve uzmanların öğrenciye tavsiyeleri ve uygulanan test sonuçları vb. Bu bilgiler öğrencinin veya velinin onay alınmadan verilemez.

Dördüncü Düzey(Kişilik özelliklerine ilişkin bilgiler):Psikolojik inceleme, psikiyatrik muayene sonuçları, sağlık ve sosyal hizmet personelinin raporları, yasal inceleme sonuçları vb. bilgilerdir. Bu bilgiler hiçbir şekilde aynen kelime kelimesine öğrenciye, ailesine veya başkasına verilemez. Kişilik testi sonuçları burada yer alır.

Bu bilgiler toplu dosyada yer almaz.

CEVAP: C

75. Süreç amaçları, danışanın değişimi için gerekli olan terapötik koşulların sağlanmasıyla ilişkilidir. Bunlar; Terapötik yakınlık, Güvenli bir ortam oluşturma, Doğru empati, Olumlu kabul geliştirme ve iletme

Süreç amaçları tüm danışanlara uygulanabilir ve evrensel amaçlar olarak düşünülebilir. Bu amaçlar daha çok psikolojik danışmanın sorumluluğu altındadır.

Sonuç amaçları her danışan için ayrı olmalıdır. Sonuç amaçları, danışanın danışma yoluyla hayatında yapmayı umduğu değişikliklerle doğrudan bağlantılı amaçlardır. Sonuç amaçları hem danışanın hem de danışmanın başarmak için üzerinde çalışmak konusunda anlaştıkları ortak amaçlardır. Bu süreç esnek, yani yeri geldiğinde amaçlar revize edilebilir ya da değiştirilebilir. Bu amaçlar ayrıca gözlenebilir ve ulaşılabilir amaçlardır. Açık bir şekilde belirtilmiş bir sonuç ve miktar olmalıdır.

CEVAP: D